

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 22 (2001) 1996 m. birželio mėn. 11 d.

Eina 41-mus metus.

Melbourne

Iš Sigito Jelelevičiaus
"Sukilimas"

1940 metų vasarą vykstant priverstinai sovietizacijai ir siautėjant NKVD represijoms, Lietuvoje vis labiau didėjo ryžtas kovoti su sovietiniu režimu, siekti nepriklausomybės atkūrimo. Įsidėmėtina: ne tik kylantis pasipriešinimas sąlygojo represijas, ne tik represijos bei jų mastas sąlygojo pasipriešinimo brendimą. Abiejų reiškinį priežastys buvo kur kas gilesnės: valstybės griovimas ir sovietizacijos siautuly.

Sovietizacijos pradžia ir pasipriešinimo brendimas

Lietuvos patriotinės jėgos, kurias sudarė dauguma lietuvių, iš pradžių buvo priblokštos, o paskui

pasipiktinusios kariuomenės aukštosios vadovybės (generolai Vincas Vitkauskas ir Vladas Karvelis) išdavyste, politikų išdavikišku neryžtingumu (ministras pirmininkas Antanas Merkys ir kt.). Dėl tų žmonių kaltės labai gerai parengta ir neblogai ginkluota kariuomenė, patriotizmo ir valstybės gynimo idėjos sutelkta Šaulių sąjunga į sovietinį agresorių nepaleido nė vieno šūvio. Dar daugiau, generolo Vinco Vitkausko įsakymu kariuomenė privalėjo pabrėžtinai draugiškai sutikti plūstančią okupacinę kariuomenę. Šauliai sukandę dantis irgi buvo priversti sėdėti namuose.

Jau rugsėjį be kokios nors užsienio paramos, skatinimo ar

kurstymo pradėjo kurtis įvairios pagrindinės grupės, būreliai, organizacijos. Tose pagrindžio struktūrose pirmiausia būrėsi jaunimas (gimnazistai, studentai, šiaip jauni aktyvesni žmonės), nors jose gausu buvo įvairaus amžiaus žmonių. Pagrindžio organizavimo pirmenybė tenka katalikiškos srovės jaunimui-ateitininkams. Labai anksti prisidėjo ir šauliai. Jiems nereikėjo organizuotis, žemutinės grandies struktūros (būriai) iš esmės buvo išlikę. Tereikėjo patvirtinti apsisprendimą ir atkurti ryšius. Tautininkai buvo priblokšti pirmųjų represijų ir atsigavo negreit. Jaunulietuviai, sekdami jais, irgi užsisklendė. Valstiečiai liaudininkai, socialdemokratai lūkuriavo.

1941-ŪJŲ M. SUKILIMAS

Aušo 1941-mųjų metų birželio 22 dienos rytas. Vos tik prašvitus pasigirdo iš vakarų skrendančių lėktuvų ūžimas, o neužilgo ryto ramybę perskrodė sprogstančių bombų trenksmas. Pabudo visa Lietuva: iš miškų grupės ginkluotų vyrų grįžo į sodybas, neradę artimųjų skubėjo į miestus, būriavosi ir laukė įsakymo. Pirmieji, dar tą pačią dieną, birželio 22, nelaukdami vokiečių išvadavimo, vadovaujami jau anksčiau susikūrusio LIETUVIŲ AKTIVYSTŲ FRONTO, puolė okupanto dalinius Kaune, vėliau Vilniuje, o greitai laiku pasiekė ir provincijos miestus.

Sukilėliai, vadovaujami Lietuvių Aktivystų Fronto, dar tą pačią dieną užėmė Kauno radijo stotį Vytauto kalne, o partizanai, vadovaujami Prapuolenio, užėmė radijofoną Daukanto gatvėje. Studentai surinkę radijo specialistus ir reikalingas radijofonui dalis, atvežė greitosios pagalbos auto mašinomis.

Sukilėliai susprogdino centrinę sovietų kariuomenės ryšių stotį Vilijampolėje, tuo pakirsdami ryšius Raudonosios Armijos centro Kaune, su atskirais padaliniais čia pat Kaune ir Suvalkijoj bei Žemaitijoj. Iš Kauno pradėjo evakuotis sovietų daliniai neteko ryšio su Vilijampolėje esamais daliniais, sukėlė paniką visai Sovietų vyriausybei.

Kaunui dar nesant visišką sukilėlių kontrolę, buvo nuspręsta paskelbti Lietuvos

Nepriklausomybę. Birželio 23-čios dienos ryte buvo parašytas atsisaukimas ir 9-nios valandos 28 minutės radijo bangomis buvo paskelbtas tautai ir pasauliui. Sukilimas prasidėjo ne tik Kaune, bet ir kituose Lietuvos miestuose bei vietovėse: sukilėlių burys, vadovaujamas kapitono Jono Noreikos užpuolė raudonarmečius Mordėsų kaime prie Šiaulių birželio 22 dieną 8 valandą. Susiorganizavę sukilėliai, vadovaujami pusk. Petro Kriščiūno, nuginklavo net kelias raudonarmečių grupes Gailių durpyne prie Panevėžio, tarp 22-ros ir 24-tos birželio.

Stiprios kovos vyko Kaune 23-25 dienomis. Parodos Aikštėje sukilėliai paėmė didelį ginklų sandėlį su apie 25 tūkstančiais įvairiausių ginklų, kurie su pirmos pagalbos auto mašinomis, studentų buvo išvežioti ir išdalinti sukilėliams.

Birželio 24 Raudonosios Armijos tankų dalinys, stovėjęs prie Jonavos, gavo įsakymą paimti Kauną. Tankai pasiruošę kovai, pajudėjo Kauno link. Sukilėliai neturėdami prieštankinių pabuklų, neturėjo jokios galimybės jiems pasipriešinti, bet ir šį kartą laimė buvo sukilėlių pusėj - radijo stotis buvo jų rankose, todėl radijo bangomis šaukėsi vokiečių paramos, pranešdami sovietinių tankų

poziciją. Šį pranešimą išgirdę vokiečiai, pasiuntė lėktuvus ir sunaikino sovietų tankus, tuo išgelbėdami ne tik daug gyvybių, bet ir Kauno pastatus.

Vilniuje sukilėliai - pagrindininkai vadovaujami docento St. Zakevičiaus, sukilimą pradėjo birželio 23-čios dienos vakare perimdami milicijos nuovadas, bei pavieniais susišaudymais su raudonarmečiais. Didelių susirėmimų neįvyko.

Auštant 24-tos rytui Gedimino kalne jau plevesavo tautinė, trispalvė vėliava, o vėliau pasirodė vermachto motorizuoti daliniai.

Viso, sukilime dalyvavo virš 100 tūkstančių vyrų. Ju tarpe buvo ir kitataučių, įskaitant rusus. Sukilime žuvo apie 2 tūkstančiai 7 šimtai asmenų. Apie tūkstantį 5 šimtus nužudytų kalėjimuose ir apie 4 tūkstančius sužeistų. Buvusios Sovietų Sąjungos Vyriausybės bandė įtikinti Vakarų pasaulį, kad šis sukilimas buvo nacių išprovokuotas ir nieko bendro neturėjęs su TAUTINIO ATGIMIMO ryžtu. Šis sukilimas okupantui buvo skaudus, teisybę pasauliui rodantis tautos apsisprendimas. 1941-mųjų metų lietuvių tautos sukilimas liks istorijos lapuose krauju įrašytas šalia kitų, tautai reikalaujant laisvės, sukilimų

E.S.

(Daviniai paimti iš J.P. Kedys „Terorizuojama ir Naikinama Lietuva“)

Sielvarto
šauksmas

Juozas Mikštas

Kaip kruvinai sumintos trapios
gėlės,
Pakilkit kankinių nekaltos, šventos
vėlės:
Iš Rainių, Pravieniškių, Petrašiūnų,
Tegu pakyla sužaloti, nužudyti
kūnai!
Iš Sibiro, Altajaus, iš Červenės, iš
Kolymos,
Sirdies rauda, nepakeliamu
sielvartu užkimusi,
Lai perspėja pasaulį išprotėjusį,
Kad atsiskaitymo jam valanda
atėjusi:
Lai rauda mėnuo, saulė ir planetos,
Kad ir lavonams Žemėje nėra jau
vietos.

O Viešpatie, būk gailėstingas
tremtiniam,
Raudonojo, banditiško teroro
kankiniams.
Tegu jie šventą atgaivą ras Tavyje
Su angelais ir kankiniais
šventaisiais Danguje.
Ir lai didžiujosi, nors nelaisva,
Et, štai jau tūkstančių naujų
šventųjų Lietuva.
Per Žemės pragaro kančias iš gimto
krašto ištremtųjų
Ilgą litaniją visų šventųjų,
Tegu jie meldžiasi už mus,
Kad rastume ir mes visi sau amžinus
namus.

Kūdikėlis Jėzus laimina šventojo
Antano maldas ir darbus.

Sv. Antanas

Gimęs Portugalijoje 1195 m. Baigęs mokslus įstojo į Pranciškonų vienuolyną, kad jam leistų skelbti Kristaus mokslą Afrikoje. Maroke susirgęs turėjo grįžti. Viduržemio jūroje audra jį su laivu nubloškė į Sicilijos salą. Tuo metu šv. Pranciškus sušaukė visus Pranciškonus į Kapitulą Asyziuje, ten dalyvavo trys tūkstančiai pranciškonų. Antanas pasižymėjo savo iškalba, jo žodžius lydėjo stebuklai, visur skelbė Kristaus mokslą, buvo šventas. Jis mirė jaunas 36 metų amžiaus Paduvos mieste Italijoje. Bažnyčios paskelbtas šventuoju, Bažnyčios Doktoru-Mokytoju. Jo garbinimas Lietuvoje labiausiai Zemačiuose - Kretingos vienuolyne buvo jo šventas paveikslas. Jo šventė birželio 13 d.

Iš arkivyskupo Justo Mullor Garcia sveikinimo Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičius ingreso proga

Daug Lietuvos žmonių save vadina Kristaus mokiniais ir jie nesiekia vyrauti, betgi nenori būti ir diskriminuojami. Nors neseniai tikintieji buvo persekiojami, dabar jie neieško privilegijų, nenori būti žeminami, nenori kitų persekioti nei kerštauti. Išvien su visais geros valios tėvynainiais, Lietuvos katalikai siekia taikos. Iš didžiosios raidės Taikos. Jie kuria taiką, gimstančią švariose sąžinėse. Šios sąžinės laisvos nuo sąsakitų suvedimo.

Lietuva ir viso pasaulio katalikai suvokia, kad Bažnyčia, gimusi Jėzaus širdyje, siekia žmonių vienybės, o ne susiskaldymo. Nedarna prasideda, kai vengiama įsiklausyti į Kristaus žodžius, kai ieškoma asmeninės naudos iš Bažnyčios, o netarnaujama Bažnyčiai arba kuomet dvasinė ir moralinė Kristaus Karalystės jėga, kuri yra „ne iš šio pasaulio“, yra supainiojama su pasaulietine valdžia.

Miliausias Eminencija, kaip tik Jūsų gyvenimas liudija vienybę, kaip tikrą vertybę, bet kartu ir

akylumą pavojams, kurie Bažnyčios vienybę kartais gali pažeisti ir iš vidaus, ir iš išorės. Bažnyčios persekiojimo laikais, o ir dabar, Nepriklausomybės metais, Jūs skelbiate Kristaus įsakus: brolišką meilę ir atsivertimą suklydusiems, atleidimą už nuoskaudas, santarvę, gailestingumą ir teisingumą. Jūs pasišventusiai tarnavote Bažnyčios ir Lietuvos vienybės labui. Jūs negailėjote savęs. Niekados neužmiršiu Jūsų žodžių: „Mano praeities kryžiai išbandymų valandomis yra Dievo dovana“. Ačiū, Eminencija, už šią iškilų gyvotikėjimo pamoką.

Jūs, brangusis arkivyskape Sigite Tamkevičiaus, drauge su Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininku ir vyskupais, dabar esate Bažnyčios kviečiamas tęsti šią tarnybą tiesai ir vienybei. Šiuo metu Jūsų uždavinys puoseleli Kauno arkivyskupijos kunigų pasirūpinimą siekti asmeninio šventumo ir bendruomeninio gyvenimo pagal Evangeliją; atnaujinti Kauno Tarpdiecizinės kunigų seminarijos dvasią pagal

Vatikano II Susirinkimo reikalavimus; atverti naujus Bažnyčios gyvenimo ir apaštalavimo veiklos akiračius pasauliečiams; įsiklausyti į miestų ir kaimų jaunimo rūpesčius, siekiant palydėti juos į tiesos pilnatvę, atveriant kelius į saugią Bažnyčios ir Lietuvos ateitį. Jūs turėsite Kauno arkivyskupijos bažnyčias paversti Dievo meilės instrumentu.

Zinau, kad ir Jums rūpesčių nepritrūks. Kiekvienas vyskupas savo širdyje turi savąjį „Kryžių kalną“. Bet nepritrūks Jums ir paguodos valandų. Prisiminkite evangelinę taisyklę apie dirvoje apmirusį kviečių grūdą, kuris duoda gausių vaisių.

Miliausiasis Kardinole, Jono Pauliaus II vardu nuoširdžiai dėkoju už atliktą darbą Bažnyčios ir Lietuvos gerovei, ir triūsiant dvidešimt trejus metus prievartinėje „tyloje“, ir septynerius metus Kauno Arkivyskupo soste. Tikimės iš Jūsų ir tolimesnės pagalbos. Pasitraukus į pelnytą poilsį, Jūsų maldos ir patarimai mums ir toliau bus labai svarbūs.

Brangusis arkivyskape Sigite, Jono Pauliaus II vardu dėkoju Jums už tai, kad ėmėtės tęsti darbą to, kurį mylite ir gerbiate kaip tėvą, kuriam padėjote darbuotis būdamas vyskupu augziliaru.

Brangus naujasis Kauno arkivyskape, meldžiu, kad Bažnyčios Motina Marija Jus lydėtų ir globotų savo Sūnaus malonėmis, idant kiekvieną dieną būtumėte gerasis ganytojas, pasiruošęs atiduoti savo gyvybę už visas avelas, nors jos būtų ir „ne iš šios avidės“.

„Bažnyčios Žinios“

Teisus žmogus myli Dievą

Pasibaigus Mozės Įstatymo nustatytoms apivalymo dienoms, (Juozapas ir Marija) nunešė kūdikį į Jeruzalę paaukoti Viešpačiui, - kaip parašyta Viešpaties Įstatyme: „Kiekvienas pirmgimis berniukas bus pašventas Viešpačiui“, - ir duoti auką, kaip pasakota Viešpaties Įstatyme: „Porą purplelių arba du balandžiukus“ (Lk 2, 22-24).

Teisingumas visuomet vertas didžiausio pagyrimo. Mokėti atiduoti Dievui ir žmonėms tai, kas priklauso, pasiseka ne visada ir ne visiems. Teisus yra tas, kuris ištikimas pareigai Dievo, artimo ir savęs paties atžvilgiu. Teisingumas kartu reiškia ir šventumą. Teisus žmogus nuoširdžiai myli Dievą, ištikimai Jam tarnaudamas, dėl Dievo meilės gerbia ir myli artimą, nedarydamas nieko, kas galėtų Jam pakenkti.

Marija visuomet buvo teisinga. Ji visą save atidavė Dievui, atidavė tai, ko reikalavo imperatoriškieji įstatymai, nuolankiai pakluso Senojo Testamento religiniams, įstatymams. Ji šventykloje aukojo ne vien tik mažąjį Jėzų, bet ir save pačią. Pakluso žmonėms, nes suprato, kad Dievas ir per juos parodo savo valią. Gi, vykdamas Dievo valią, pasiekiamas išganymas.

Marija, Teisybės paveikslė, šaukiamės tavo pagalbos. Mes alkstame ir trokštame teisybės. Mes norime pašalinti neteisingumą iš pasaulio ir iš savo sąžinės. Mes norime taikos su Dievu, su artimu ir su pačiais savimi. Padėk, geroji Motina, nugalėti neteisingumo pagundas, stiprink pavojuose, apšviest abejonėse.

LRTV

DIDŽIOJI AUKA

Lietuvių tautoje visais laikais pasiukojančių žmonių netrūko. O jų visuomet net padaugėjo, kai tėvynę užguldavo sutemos, kai kova už laisvę bei teisingumą šaukdavo burtis ir vienyti bendram žygiui. Šio šimtmečio antroji pusė iš tautos pareikalavo ypatingos duoklės. Jau 1940-taisiais birželio 15 d. buvo aišku, kad tauta išstatoma dideliu bandymui. Tuoj pat buvo suvokta, kad ne karinė okupacija, bet naujoji priverstinė sistema bus pagrindinis to bandymo įrankis. Ir prasidėjo „taip ar ne“ dienos, pavirtusios metais, nusitęsiančios dešimtmečiais: pasirašys ir išdavinėsi savo draugus bei šeimos narius arba dingsi be žinios; prisipažinsi arba būsi nukankintas už durų laukiančio „kūno mechaniko“; stosi į partiją arba negalėsi toliau mokytis; sukursi dainą apie Lenina arba neteksi privilegijų; neimsi pasiūlytos pareigybes, tai ją užims tavo „vyresnysis brolis“. Ir taip tas amžinas prievartavimas ardė sąmonę, iš vidaus sprogdino įgimtas ir auklėjimo įsigytas dvasines vertybes, vertė viską aukštyn kojom. Baisėsnė už karinę buvo žmogaus mąstymo okupacija, kuriai priešintis vargu ar buvome pakankamai pasiruošę. Užtat tautos gelbėjimo samprata iš karto išskydo įvairiausiais aiškinimais, kurių nemažas nuošimtis rėmėsi baime ir savanaudiškumu. Ir vis dėlto

netrūko tiesiai ir aiškiai žiūrinciu asmenybių, supratusių, kad be aukų laisvė niekada nebebus atgauta. Ta mintimi ir organizavosi pasipriešinimo židiniai, pasirinkę nevienodus veiklos būdus. Aukos žmonės tapo tėvynės laisvės pasėliais, kurių daigai, laikui atėjus, sprogdino suakmenėjusius raudonus dirvonus.

Didžioji auka - tai ilgametė partizanų kova, kuri šiandien vis ryškiau iškyla iš tų žmogaus niekinimo sutemų, kuriose gyvybę už tėvynę paaukojusieji daugelį metų tos tėvynės vadovų buvo vadinami nusikaltėliais, pravardžiuojami banditais. Tų kovų epizodai su išlikusių liudininkų pasakojimais, autentiškais nuotraukomis, dar nesunaikintais dokumentais atskleidžia okupanto patikėtinių slėptą tikrovę. Nepriklausoma Lietuva turėtų ta tikrove tik didžiutis - štai laimėta todėl, nes kovota! Deja, jaučiamas (gal ir dirbtinis?) santūrumas, dar vis kaip nors pridangstomas ryškiausias pokario rezistencijos žiedas. Visiems suprantama, kad kai kam nepatogu tuos pačius žmones staiga vadinti kitais vardais - taip nūdien viskas susipainioję. Gyvenimas betgi išnarplios raizgynes, išties nueitą kelią, ir bus lengviau matyti, kur kas stovėjo, kurėjo ir kodėl. Bet tai gal ir ne taip svarbu.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Prisimintos pokario pasipriešinimo kovos

Buvę partizanai Vilniaus Lukiškių aikštėje.

R.Urbakavičiaus nuotr.

Kęstutis Gečas

Sekmadienį gegužės 19 d. Vilniuje buvo paminėtos 52-osios Lietuvos partizanų pasipriešinimo kovų metinės. Istorikų tvirtinimais, 1944 m. gegužės mėnesį, traukiantis fašistinės Vokietijos kariuomenei, pradėjo kurtis pirmieji partizanų būriai, vėliau pasipriešinimo kova išplito visoje Lietuvoje.

Po mišių Vilniaus Arkikatedroje eitynės Gedimino prospektu pajudėjo į Lukiškių aikštę. Paskui priekyje žygiavusį karinį orkestrą ėjo Lietuvos kariuomenės kariai, savanoriai, buvę partizanai, atstovaujantys Lietuvos laisvės kovos Sąjūdžio apygardoms, skautai, politiniai

kaliniai bei tremtiniai. Lukiškių aikštėje sugiedojus Lietuvos himną ir tylos minute pagerbus visus žuvusius už Tėvynės laisvę, prie 1941 m. birželio 23-24 d. sukilimui atminti pastatyto kryžiaus, paminklinio akmens Nežinomam partizanui ir Tremtinių aukuro buvo padėta gėlių.

Vilniaus meras A.Vidūnas paragino susirinkusiuosius būti vertais pasipriešinimo dalyvių. To paties linkėjo ir poetas M.Kontrimaitis.

„Lr.“

TEVIŠKES AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

QUO VADIS, IZRAELI?

Rašo dr. Jonas Kunca

Po Likud partijos rinkimų laimėjimo kyla abejonės, kuriuo keliu nueis Izraelio valstybė. Virš 50% rinkėjų atidavė savo balsus už Netanyahu skelbiamą programą, kurią jos autorius pavadino „saugumas ir taika“. Štai ką jis pažadėjo rinkėjams: 1) nusiųsti kelis šimtus tūkstančių kolonistų žydų į okupuotą Palestinos dalį; 2) neleisti Palestinei tapti nepriklausoma valstybe; 3) negražinti Sirijai užimtų Golano aukštumų; 4) pasilikti visą Jeruzalės miestą; 5) negražinti palestiniečiams visų užimtų žemių; 6) padaryti taiką su palestiniečiais ir kitais kaimynais. Du priešai gali susitaikyti tik padarydami vienas kitam nuolaidų. Padiktuoti arabams taiką Izraelis negali. Netanyahu programa yra arogantiškas padiktavimas, bet ne taikos ieškojimas.

O taika Izraeliui reikalinga ne vien dėl ramybės, bet ir dėl išsilaikymo kaip valstybė toje arabų jūroje. Fanatiko nušautas min. pirm. Rabin, kuris vadovavo karui su arabais, žinojo daugiau apie Izraelio saugumą ateityje negu Likud dabartinis vadas. Nemėgo Rabin palestiniečių. Liepė jų vaikams, kurie mėto į žydus akmenis, laužyti kaulus. O vis dėl to Rabin nutarė, kad yra būtina susitaikyti su palestiniečiais grąžinant jiems didesnę okupuotų žemių dalį. Jam buvo aišku, kad Izraelis negalės

savęs apginti nuo suicidų atominių bombų, kai jas turės arabų kovotojai.

Užėmęs Rabin vietą Peres, tęsė tą pačią politiką. O Peres, nors ir ne generolas, daug išmoko iš savo pirmtakūno. Priešrinkiminė kampanijoje jis priminė tautiečiam apie branduolinių ginklų pavojų. Vis dėl to, kiek daugiau negu pusė Izraelio gyventojų savo balsais pritarė konfrontacijai ir jėgos vartojimui, o ne taikos procesui.

Matyt balsavę už Likud vado politiką galvojo, kad Izraeliui nieko atsitikti negali, nes už jo stovi JAV galybė. Yra faktas, kad JAV žydų mažuma dominuoja kongrese, senate, spaudoje, filmų gamyboje ir ypač finansuose. Kai Izraelis blogai pasielgia ir JTO nori jį pasmerkti, Vašingtonas vetuoja tokią rezoliuciją. Prieš keletą savaičių Libane žydai apšaudė JTO pabėgėlių prieglaudą, ir žuvo 100 nekaltų asmenų. JTO pavedė vienam generolui ištirti šį įvykį. Jis surado, kad tai buvo tyčinis apšaudymas. Vašingtonas tuoj paneigė, nes taip pareiškė Izraelio valdžia. Daug panašių įvykių yra buvę praetyje. Izraelio balsuotojai už konfrontacinę Netanyahu politiką per daug tikri, kad ir ateityje Baltieji Rūmai juos pateisins bet koku atveju. Pateisins ir, jei reikės, apgins.

Tiesa, kad žydų įtaka JAV yra neproporcingai didelė. Tik Vašingtonas negali visą laiką eiti

prieš likusio pasaulio nuomonę. Neseniai amerikiečiai buvo pradėję kalbėti apie ekonomines sankcijas Iranui už mėginimą gaminti atominius ginklus. Europa atšaldė šią iniciatyvą nepritarė jai. Vašingtonas buvo priverstas sutikti ir dėl dalinio sankcijų atšaukimo Irakui dėl kitų valstybių spaudimo. Galima manyti, kad remdama Izraelio agresiją prieš palestiniečius JAV liktų viena ir dar juokingoj padėtyj.

Kita priežastis, dėl ko amerikiečiai negalėtų remti ekspansinių žydų aspiracijų, tai pavojus nustatyti prieš save visą arabų pasaulį, kuris yra didžiausių naftos šaltinių savininkas. Vašingtonui svarbu išlaikyti su arabais draugiškus santykius ir išvengti nestabilumo Viduriniuose Rytuose. Mėginimas kolonizuoti Palestiną kaip tik sutramdytų taikos procesą tarp arabų ir žydų, ir prasidėtų neramumų banga. Dėl minėtų priežasčių, nežiūrint žydų lobistų įtakos Amerikoje, JAV prezidentas bus priverstas elgtis atsargiai.

Kadangi Izraelis priklauso nuo Vašingtono ekonominės, militarinės ir politinės paramos, Vašingtonas galėtų ir turėtų nuraminti Netanyahu pagrasidinamas nutraukti pagalbos teikimą, jei Izraelis iš taikos derybų pereis į konfrontaciją su arabais. Taip pasielgti būtų logiška ir teisinga. Tik ar Klintonas arba Dole išdrįs tai padaryti?

Baltarusija deportavo „Solidarnosc“ vadovą

Iš Baltarusijos buvo išsiųstas Lenkijos judėjimo „Solidarnosc“ vadovas Marianas Krzaklewskis. Baltarusijos vidaus reikalų ministerija apkaltino jį suorganizavus neteisėtą mitingą.

Mitingu buvo pavadintas susitikimas su Baltarusijos laisvųjų profsąjungų atstovais, vykęs netoli vienos Minsko gamyklos. Vidaus reikalų ministerijos atstovas Sergejus Chripačius pasakė, kad „Solidarnosc“ vadovui iškelti kaltinimai pagal Baudžiamojo kodekso 186 straipsnį. Už šio įstatymo pažeidimą gresia treji metai kalėjimo. M.Krzaklewskis ir kiti trys lenkai, prisidėję prie mitingo organizavimo, buvo sulaikyti ir išsiųsti iš šalies. „L.R.“

Briuselyje vyko Lietuvos dialogas su NATO

Lietuvos ir NATO atstovai Briuselyje baigė konsultacijų rundą dėl gynybinio Vakarų aljanso plėtimo perspektyvų. Tai buvo žingsnis į priekį, Lietuvai siekiant užsitikrinti platesnę NATO šalių politinę paramą narystės siekiui.

Aljanso atstovams susitikime vadovavo NATO generalinio sekretoriaus padėjėjas politikos klausimais ambasadorius G.von Moltke.

Lietuvos atstovai, remdamiesi balandžio 16 dieną NATO vadovybei įteiktu „diskusijų dokumentu“, išsamiai paaiškino Lietuvos poziciją dėl aljanso plėtimo.

Viena svarbiausių susitikimo temų - kaip užtikrinti, kad NATO plėtimas prisidėtų prie visų Europos valstybių, o ne tik pirmųjų naujų narių saugumo. Taip pat svarstyta, kaip NATO plėtimas galėtų užtikrinti dabartinės Rytų ir Vidurio Europos saugumo erdvės nedalomumą.

Pasak A.Januškos, NATO atstovai žadėjo nuodugniai apsvarstyti Lietuvos siūlymą atskirti klausimus, kas pateks į aljansą ir kada jis bus plečiamas. „L.R.“

Ministerių pirmininkų susitikimas

Svedijoje įvyko Baltijos jūros kraštų ministerių pirmininkų susitikimas. Dalyvavo 11 vyriausybės vadovų, tarp jų Vokietijos kancleris H.Kohl ir Rusijos premjeras V.Cernomyrdinas. susitikimas buvo neformalus, pavesta atstovams sudaryti gaires bendrai spręsti jaunimo problemą - ypač švietimo srityje bei nusikalstamumo, kontrabandos, narkotikų ir pabėgėlių klausimus.

Susitikime su Rusijos premjeru V.Cernomyrdinu, kuris įvyko pastarojo iniciatyva, Lietuvos ministeris pirmininkas M.Stankevičius kalbėjosi dėl naftos pervežimo sutarties, kurią pasiūlė V.Cernomyrdinas, taip pat dėl valstybių skolų bei nelegalių imigrantų.

Žvilgsnis į naują atominį amžių

Siuo laiku Vokietijos vidaus politika verda nerimu dėl ateities šiluminės energijos gavimo naudojant dar ant industrinės skalės neišbandytą taip vadinamą vandenilio bombos procesą - „fusion“.

Iki šiol vartojams atomo skaldymo - „fission“ procesas buvo paprastas, kurio principu buvo pagaminta Hiroshimos atominė bomba, o dabar gaminama šiluminė energija.

Šis procesas yra labai pavojingas savo radijacija, kuri sklinda bombai sprognus ar atsitikus elektros jėgaineje nelaimei. Tokiais atvejais dideliame plote gali būti išnaikinta gyvybė: tą mes gerai žinome iš Chernobilo nelaimės, kurios pasekmės jaučiamos Lietuvoje.

Apie 1950-uosius metus buvo kalbama apie „hydrogen“ bombą, savo jėga daug galingesnę negu pirmoji, duodanti kelių šimtų milijonų laipsnių temperatūrą, bet neturinti radijacijos. Tačiau greitai buvo patirta, kad šio tipo bomba, dėl aukštos temperatūros, reikalingos jai detonuoti, yra neįmanoma.

Tačiau, po ilgų bandymų didžiųjų valstybių laboratorijose, gauta išvada, kad šis „fusion“ procesas yra galimas elektros energijai gaminti, kontroliuojant kelių šimtų milijonų laipsnių temperatūrą.

Du skirtingi vandenilio izotopai, Deuterium ir Tritium prie aukštos apie 100,000,000 laipsnių temperatūros, susiliedami suformuoja Helium dujas paliuosuodami didelį kiekį šiluminės energijos, kurią panašiai, kaip šiluminėje jėgaineje vandens garų pagalba suka generatorius,

K. Astravas

gamindama elektros energiją.

Dabar Vokietijoje vyksta politinių partijų ginčai dėl statybos vietos parinkimo, finansavimo, senų sudėvėtų reaktorių izoliavimo, ir radioaktyvių medžiagų (liekanų) sandėliavimo.

Rytinė Vokietija, buvusi DDR, turi daug dėl sovietų pastatytų reaktorių, iš kurių 6 sovietų Meiler tipo reaktoriai, buvo rasti nesaugiais ir uždaryti. Be to radioaktyvios atmatos nėra tinkamai sandėliuotos.

Chernobilo nelaimė pagreitino didžiųjų valstybių sprendimą: statyti didžiulį eksperimentalinį „fusion“ tipo reaktorių bet kuriame kontinente ir kurioje valstybėje?

Šiam projektui geriausiai tinka Vokietijos Siemens AG su savo filialu - Paryžiaus Nuclear Power International ir Prancūzijos Framatome firmos, kurios abi pilnai sugebančios. Dėl vietos parinkimo konkuruoja US, Japonija, Rusija ir Europos Unija (EU).

Aikštės pavadinimas - vyskupo garbei

1969 metais popiežius Paulius VI prelatą Antaną Deksnį nominavo vyskupu, pavesdamas jam rūpintis visų Europos lietuvių katalikų sielovada. Vysk. Deksnys persikėlė į Romą, bet pagrindine savo rezidencija pasirinko Vokietijos miestą Bad Viorishofeną. Vyskupo herbe įrašyti žodžiai iš Sv.Pauliaus laiško korintiečiams - Caritas numquam excidit (Meilė niekuomet nesibaigia), jo biografų nuomone, geriausiai apibūdina ir jį patį - asmenybę, kupiną meilės Dievui, Tėvynei, Artimui. Jo leidžiamas

žurnalas „Krivulė“ jungė išeivijos lietuvius. Lietuvos žmonės, sunkiausiais priespaudos laikais įsijungę Vatikano radijo stotį, klausydavosi jo ramaus, paguodžiančio balso. Su kilnia lietuviškumo misija vyskupas keliavo po visą pasaulį - Australiją, Ameriką, Kanadą. 1986 metais už nuopelnus miestui Ant. Deksnui suteiktas Bad Voerishofeno Garbės piliečio vardas. Miesto aikštė priešais Sv.Ulricho bažnyčią netoli jo rezidencijos lietuvių vyskupo garbei pavadinta Lietuvių aikšte.

(Iš „L.L.“)

Prezidentas bandys priversti pensijas mokėti laiku

Prezidentas A. Brazauskas piktinosi atsakingų žinybų nerangumu, o „Sodros“ vadovas V. Kunca vardijo skolas.

R. Urbakavičiaus nuotr.

Ramunė Sakalauskaitė

„Vyriausybė privalo laiku mokėti pensijas. Tai yra šventa jos pareiga“, - apibendrinamas beveik porą valandų trukusį pasitarimą dėl pensijų, sakė Prezidentas A. Brazauskas. Į Prezidentūrą sukviestas prieš mėnesį vykusio pasitarimo dalyvis, šalies vadovas domėjosi, kokie per tą laiką buvo priimti sprendimai. „Piktinuosi atsakingų žinybų nerangumu. Jų pastangos neefektyvios“, - kalbėjo A. Brazauskas.

Pasitarime dalyvavęs Ministras Pirmininkas Mindaugas Stankevičius klausė Vyriausybės narių, kodėl problemos nebuvo sprendžiamos be Prezidento. „Turime būti reiklesni sau ir

sunkumus šalinti greičiau“, - akcentavo premjeras. Jis pabrėžė, kad iki liepos 1 d. turi būti sutvarkytas pensijų mokėjimas.

„Dabar bus išmokėtos balandžio mėnesio pensijos“, - tai pranešė Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (Sodra) pirmininkas Vincas Kunca. Jis patikino, kad bus pradėtos mokėti ir gegužės mėnesio pensijos. Pasitarime dalyvavęs Seimo Sveikatos, socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas Vytautas Paviržis sakė siūlysiąs priimti dokumentą, kuris reglamentuotų, jog, laiku neišmokėjus pensijų, algų negautų valstybės ir savivaldybių darbuotojai.

„L.r.“

JAV ir Baltijos valstybės rengs bendras karines pratybas

Gegužės 7 d. paskelbta, kad netrukus po prezidento rinkimų rusijoje JAV rengs bendras karines pratybas kartu su Baltijos valstybėmis. Šis pranešimas apie planuojamas pratybas su Latvija, Lietuva ir Estija pasirodė tuo metu, kad JAV mėgina nuraminti į vakarus žvelgiančias buvusias sovietines valstybes ir nurodyti ribas Rusijos komunistams bei nacionalistams, svajojantiems atkurti senąją imperiją. „Mes nusprendėme dalyvauti dvejose bendrose pratybose, kurios bus surengtos šią vasarą Baltijos regione“, - pareiškė žurnalistams Valstybės departamento atstovas spaudai Nicholas Burns. Liepos pirmąją savaitę vyko karinio jūrų laivyno ir gelbėjimo pratybos

BALTOPS, rengiamos kasmet jau keleri metai. Pagal NATO bendradarbiavimo programą „Partnerystė taikos labui“ pratybose dalyvaus daliniai iš JAV, Estijos, Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, kai kurių Skandinavijos šalių ir Rusijos“, - pasakė N. Burns. Antrosios pratybos vyks liepos 8-18 dienomis - tai bus taikdaryų manevrai kodiniu pavadinimu „Baltic Challenge“ („Baltijos iššūkis“). Pagal taikdaryšką scenarijų trys šimtai vadinamųjų jūros bičių kartu su sustiprinta jūrų desantininkų kuopa iš Amerikos treniruosis kartu su Baltijos batalionu, kuris sukurtas Baltijos valstybėse, tačiau finansuojamas ir aprūpinamas iš JAV lėšų.

„Garsas“

Lenda į „nepavykusios valstybės“ įvaizdį

Lietuva pati lenda į vadinamosios „nepavykusios valstybės“ įvaizdį, kurį mums nori primesti Maskva. Šioje koncepcijoje iškeliamas pavojus pasauliui, kurį kelia šios nepavykusios valstybės, todėl kaimynai turi teisę imtis atsakomybės (panašiai kaip amerikiečiai Panamoje ar Haijuje) ir „patvarkyti“ šias korumpuotas, apsvogusias, išsigimstančias, nusikaltėlių pasaulio valdomas nedemokratinės valstybes.

V. Landsbergio nuomone, Lietuva diskredituoja save Vakarų

akyse ir savo požiūrių kariuomenę, kaip šalis, kuri nesiruošia pati gintis. Anot jo, dėl šių priežasčių dažnai abejotinai atrodo ir Lietuvos politikos nuosirdumas siekiant narystės NATO.

Profesorius taip pat pažymėjo, jog Lietuvos valdžia nepakankamai išryškina vieną ypač jautrų klausimą, kad mūsų šalis teisiškai niekada nebuvo SSSR respublika, o Rusijai nuolat pateikiant Lietuvą kaip vieną iš buvusių SSSR respublikų, tai atsiliepia Lietuvos saugumui, galimybės įstoti į NATO. „Diplomatinė kova, kuri

TRUMPAI

Gegužės 16 d. Lietuvos Seime priimtas gyventojų turto ir pajamų deklaravimo įstatymas. Nuo 1998 m. visi Lietuvos pilnamečiai gyventojai kalendorinių metų pradžioje privalės deklaruoti įsigytą kilnojamą ir nekilnojamą turtą, taipgi ir neregistruojamą turtą - meno kūrinius, brangiųjų metalų dirbinius, jei jų vertė didesnė negu 2000 litų, skelbia ELTA.

ELTOS pranešimu, po daug kartų tarptautinių žinovų tikrintų Lietuvoje veikiančių paukštininkystės ūkių, Europos sąjungos veterinarijos komitetas nutarė Lietuvai leisti eksportuoti šviežią paukštieną. Nustatyta 1000 tonų kvota. Paukštiena bus išvežama į Vokietiją, Olandiją, Prancūziją ir kitas Europos šalis. Iš trijų Baltijos valstybių toks leidimas suteiktas tik Lietuvai.

Naudingiausia Lietuvos krepšinio lygos reguliariojo sezono žaidėjui, Kauno „Žalgirio“ komandos kapitonui Rimui Kurtinaičiui prizą skyrė Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai). Tai - „Omnitel“ firmos mobilusis telefonas.

„Portland Trail Blazers“ vidurio puolėjas Arvydas Sabonis pateko į pirmąjį geriausiųjų 1995-1996 metų NBA sezono naujokų penketuką. Jis surinko 41 tašką ir kartu su Michaeliu Finley („Phoenix Suns“) pasidalijo penktąja vieta.

A. Sabonį į pirmąjį penketuką rinko 17 trenerių. A. Sabonis per rungtynes šiame sezone vidutiniškai pelnė po 14,5 taško ir atkovojo po 8,1 kamuolio per rungtynes.

Vilniuje sulaukyti asmenys, bandę realizuoti suklastotus JAV dolerius. Tarp įtariamųjų - ir Vidaus reikalų ministerijos Kriminalistinių ekspertizės departamento vyresnysis ekspertas majoras J. Padkovskis. Taip pat sulaukyti Vilniuje gyvenantis A. Milinavičius bei dar du asmenys. Pastarieji netrukus buvo paleisti, o J. Padkovskis ir A. Milinavičius - areštuoti.

Suklastotų pinigų pardavinėtojų sulaukymo operaciją surengė Vidaus reikalų ministerijos ir Generalinės prokuratūros pareigūnai.

Vidaus reikalų ministerijos ypatingą nusikaltimų tyrimo skyriaus komisaras J. Pliauga, kuris vadovavo operacijai, kategoriškai atsisakė plačiau papasakoti apie šią skandalingą istoriją.

Nepaisydama Rusijos bendrovės „Gazprom“ grasinimų, Lietuva iki šiol nepateikė skolų už dujas mokėjimo grafiko. 32,7 mln. JAV dolerių skola šią savaitę sumažinta tik 2 mln. JAV dolerių.

„Lietuvos dujų“ generalinis direktorius Kęstutis Šumacheris tikisi, kad tai padės laimėti laiko ir kad „Gazprom“ kol kas neįvykdys savo pažadų padidinti dujų kainą.

Pateikti skolų mokėjimo grafiką buvo susitarta iki gegužės 1-osios. Praėjusią savaitę „Gazprom“

pagrasino padidinti Lietuvai dujų kainą iki 78 JAV dolerių už 100 kubinių metrų. Dabar dujos perkamos už mažesnę kainą.

1996 m. balandžio 25 miesto meras V. Katkevičius pasirašė potvarkį (nr. 281), kuriame nurodoma:

„Suteikti aikštei, esančiai p. Lukšio g., tarp V. Landsbergio-Zemkalnio g. 5-ojo namo ir P. Lukšio g. 50-ojo namo, Cečėnijos pavadinimą ir vadinti Cečėnijos aikšte“.

Stambulo mero Tajino Erdogano iniciatyva vienas iš šio didžiausio Turkijos miesto parkų pavadintas Džocharo Dudajevo vardu. Iškilmingoje ceremonijoje šia proga dalyvavo GP aktyvistai, visuomenės atstovai ir velionio Cečėnijos lyderio informacijos ministras. Į mitingą taip pat atėjo šimtai cečėnų, priklausančių solidarumo su Cečėnija komitetams. Meras jiems perdavė auksines apyrankes - GP moterų organizacijų dovanas, kurios bus perduotos pagalbos cečėnų kovotojams fondai.

Maskva - oficialūs RF Federalinės saugumo tarnybos atstovai atsisakė komentuoti sprendimą išsiųsti Estijos diplomatai iš Rusijos. ITAR-TASS korespondentui buvo duota suprasti, kad „veikla, nesuderinama su diplomato statusu“, neapsiriboja šnipinėjimu.

Varšuva - buvęs Lenkijos prezidentas Lechas Valensa (Lech Wałęsa) žada paremti Gudijos opoziciją. Gdanske per susitikimą su Gudijos opozicijos vadovu Zenonu Poznakiu jis pažadėjo savo pagalbą įrengiant gudų informacijos biurą Gdanske ir Varšuvoje. Be to, L. Valensa kartu su „Solidarumo“ profsąjungos vadovu Marianu Kżaklevskiu (Marian Krzaklewski) ketina išplatinti kvietimą, kad Gudijoje būtų laikomasi žmogaus teisių. Gudijos nacionalinio fronto vadovas Lenkijoje jau nuo praėjusios savaitės pradžios ieško politinės paramos prieš Gudijos prezidentą Aleksandrą Lukašenką. Z. Poznias kovo mėnesį, protestuodamas prieš jo šalies suartėjimą su Rusija, pasitraukė į užsienį.

DIDŽIOJI AUKA

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Daug svarbiau dabar yra tų didvyriškų gyvybės aukų iškėlimas, kad visa tai be dangstymo ar kitų kokių atspalvių matytų tauta. Neužtenka kovojusiems už laisvę statyti paminklus, vado vardu pavadinti gimnaziją, perlaidoti žuvusius. Iš to, kas įvyko, reikia sukurti to laikotarpio dvasią, visiems pasidalinti ano meto kovotojų ryžtą aukotis ir jį pritaikyti nepriklausomybės stiprinimui. Naujuose vadovėliuose aprašytas partizanų laikotarpis ateities kartoms turi tapti nepamainomu pavyzdžiu, antraisiais Pilėnais, kurių prasmė turi įsilieti į kraują. Ir jokie kiti pavyzdžiai neturėtų būti pirmaeiliai, nes gyvybės auka turi nemarumo žymę. C.S.

buvo labai aiškiai suvokiama 1991-1992 metais, yra apleista, dėl to taip pat turime psichologinių, politinių ir diplomatinių nuostolių“, - sakė buvęs Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas. „Garsas“

1941-ųjų m. sukilėliai tęsia darbą už Lietuvos Nepriklausomybę

Saltą pavasario popietę į LIETUVOS TREMTINIŲ IR POLITINIŲ KALINIŲ SAJUNGOS Kauno skyriaus būstinę susirinko būrelis pagyvenusių vyrų pasitarti, pabėdavoti. Daugelis iš jų nesigiria sveikata, sunkiai vaikstantys, ligų palaužti. Ne nuo metų naštos jie palaužti, bet nuo Sibiro tremties, persekiojimų, kalėjimų ir sovietinių lagerių kančių. Tačiau jie neaimanuoja bejėgiškai, neverkia, bet tariasi, kaip tęsti toliau pradėtą darbą kovoje už LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Jie visi 1941-ųjų birželio 22-25 sukilėliai.

Nuotraukoje:

(Iš kairės) - sukilėliai: Augustas Strockis, Stasys Gasiūnas, Rimantas Eigelis, (stovi) - Algirds Intas, Damijonas Riauka, TREMTINIŲ IR POLITINIŲ KALINIŲ SAJUNGOS pirmininkas Antanas Lukša, (sėdi) - Julius Cepėnas, Petras Cepkauskas ir pinigų išmoka Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių sąjungos socialinių reikalų skyriaus darbuotoja Aldona Juškevičienė.

Į šį susirinkimą - pokalbį atvykusiųjų tarpe yra atvykęs ir JONAS JANUŠEVIČIUS, taip pat sukilėlis. Jam dabar devyniadešimt metų, gimęs 1905 metais. Visą savo amžių iki išėjimo į pensiją jis išdirbo Kauno ryšių Mazge. Net ir sukilimo metu, tai yra 1941-ųjų birželio 22-25 dienomis jisai organizavo ir atstatė sovietų armijos pažeistus telefono ryšius tarp sukilimo padalinių. Taip pat dalyvavo Šančiuose (Kaune) „Metalo“ ir „Nemuno“ būriuose kaip kovotojas ir kaip telefonistas.

Ir karo audrai praūžus pro Kauną sukilėlis Jonas Januševičius toliau tęsė darbą Kauno telefono stoties darbuotoju, o kartu ir po karo buvo Lietuvos partizanų eilėse iki pat 1950-ųjų metų ryšininkų Palermone „ZVIRBLIO“ (slapyvardis) būryje. Daugel sunkumų patyrė sukilėlis - partizanas Jonas Januševičius. Šiandien jisai tapo vienišas, nes šių metų sausyje mirė jo žmona. 1946-ųjų metų birželio mėnesyje trisdešimt dienų jisai išgulėjo NKGB rūsyje ant cementinių grindų tardomas, mušamas, spardomas, bet nieko neišdavė, viską iškentėjo pats savyje. Įsigijo nepagydomą „išijų“, negali nei dorai gulėti, nei sėdėti, susilpnėjo klausia. Tačiau sukilėlis - partizanas Jonas Januševičius niekada iš nieko neprašė malonės, nei pašalpos. Jokios papildomos pensijos jis negavo niekada ir dabar negauna.

Didžioji dalis čia susirinkusių sukilėlių praėjo tą patį arba panašų kankinimą, tremties, kalėjimų kelią, bet visada paliko tvirti NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS idealams. Jie neaimanuoja, neunkščia, nesiskundžia niekam. Jie neprašo iš nieko jokio pasigailėjimo, tik kalba ir tariasi, kokie dabar netobuli įstatymai, ar specialiai kai kurie valdžios „vyrų“ nenori išgirsti sukilėlių balso. Mes čia visi šiandien susirinkę sukilėliai klausiamės seimo ir valdžios vyrų: kodėl dabar ignoruojami, neprisimenami 1941-ųjų sukilėliai?

Šiandien jie negauna jokių papildomų lengvatų, nei pensijų. Argi sukilėliai nėra savanoriams prilyginami, argi jie blogesni už taip vadinamus „tėvynės karo

Foto:Algirdo Kairio

veteranus?!“...

Sukilėliai yra tvirti valioje, teisūs savo poelgiuose ir net savęs šiandien klausia: ar moralu būtų prašyti iš Lietuvos valdžios papildomos pensijos pagal bolševikų-sovietų rehabilitacinius „popierius“, jeigu sukilėlis kovojo prieš sovietinius okupantus, ėjo ne už pinigus į ataką, bet už NEPRIKLAUSOMYBĘ!... Kaip čia atrodytų prašyti, kad kas duotų kokią tą „reabilitaciją“? Man atrodo, kad kaip seimo, taip ir valdžios „vyrų“ privalo pamatyti, pastebėti sukilėlius ir susirūpinti jų statuso įteisinimu. Gana apsimetinėti užimtumu ūkiniais klausimais, bei procedūrinėmis „minutėmis“ seimo posėdžiuose, laikas nepamiršti principinių Lietuvos kovotojų kaip moralinių, materialinių bei teisinių klausimų!

Štai čia šiandien susirinkusiems keliems sukilėliams (9-iems iš Kauno ir 6-iems iš Vilniaus) bus išmokamos pašalpos, kurias prisiuntė Australijoje gyvenantieji lietuviai. Tai pirmas atvejis, kai LIETUVOS TREMTINIŲ IR POLITINIŲ KALINIŲ SAJUNGOS rūpesčio dėka apie sunkią materialinę sukilėlių būti atsiliepi užsienyje gyvenantieji lietuviai. Ačiū AUSTRALIJOS LIETUVIAMS, ačiū LTPKS socialinių reikalų skyriui ir asmeniškai ačiū ponui ANTANUI LUKŠAI! Tai garbė ir padėka visiems užsienio lietuviams, kurie materialiai remia tremtinius, politinius kalinius ir sukilėlius. Jie nedaro išrankos kovotojų tarpe už Lietuvos nepriklausomybę, kas didesnis patrijotas, bet pastebi seną, suvargusį, nuliūdusį žmogų. Bet ar tą patį galima pasakyti apie dabartinio seimo ir valdžios atstovus?

Jie daro kažkokią atranką (jiems tik vieniems suprantama), pakalba, jog gerai, kad kovojote už laisvę ir nepriklausomybę, bet, kad tie kovotojai šiandieninėse sąlygose labiausiai yra suvargę, tai to nemato, ar nenori matyti. Mums sukilėliams šiandien reikalingos ne vien kalbos, bet įstatymas tam ir materialinė parama.

Džiaugdamiesi šiandieniniame pokalbyje susirinkę sukilėliai išreiškia dar vieną susirūpinimą. Mes, 1941-ųjų metų birželio mėn. 22-25 d. sukilėliai sakome:

- mes, sukilėliai nedalyvavome jokiose žmonių naikavimo akcijose ir nesame davę

jokių įgaliojimų niekam, tai yra nei seimo, nei vyriausybės nariams, kad šie atsiprašintų kitos tautos už tai, ko mes nedarėme! Gėda „atsiprašinėtojams“ kalbėti visos lietuvių tautos vardu be suteikto įgaliojimo. Kiek kartų pasikeitė po 1941-1944 metų karų, kada kas tai žudė kitataučius, kiek po to gimė jaunų žmonių, o štai, matote, už visus dar tuo laiku negimusius ir jokiū būdu nedalyvavusius jokiose žudynėse, atskiri taip tariamieji „tautavedžiai“ atsiprašinėja! Ar jie supranta, kokią moralinę žalą daro ir tuomi uždeda kaltę visai niekuo nekaltiems žmonėms?

Negana to. Tokie ir panašūs „tautovedžiai“ - atsiprašinėja, begėdiškai glebėščiujasi su lietuvių tautos atskalūnais, kaip „vencloviukai“, kurie nepasitenkinę tuomi, kad dergia savo tautą pasitraukimu iš savo tautiečių tarpo, bet pasistengia ir čia tėvynėje Lietuvoje gauti „šuns kaukimo“ tribūną per Lietuvos televiziją. Atrodo, kad ponas Venclova dar nebuvo gimęs (arba bent daugęs iki tiek, kad sugebėtų protauti) tada, kai vyko LIETUVIŲ TAUTOS SUKILIMAS prieš sovietinius okupantus - teroristus, o štai tas ponulis dabar iš už kito kampo išlindęs, kaip sako žemaičiai savo „išmintimi“ piškina-tvatina sukilėlius ir viso sukilimo reikšmę. Mums, sukilėliams skaudu ir oktu klausytis tokių Venclovos demagogiškų sapaliojimų. Mes smerkiame jį visu griežtumu ir principingumu. tegu istorijos tėkmė Lietuvoje sugrąžina ponui Venclovai tautiečio savigarbą.

Mes, sukilėliai, reikalaujame, kad tie „atsiprašinėtojai“ pirmų pirmaisia atsiprašytų savo brolių, seserų, tėvų, senelių, mažamečių vaikų ir net Sibire gimusių, už jų tremtį į Sibirą, už jų kančias, už plėšikavimus ištremtųjų ir įkalintųjų namuose, už kalinimus žiauriausiomis sąlygomis ir, kad jie melstūsi už tų vėles, kurių kaulai dar tebėra Sibiro plytėse!...

Mes, sukilėliai, suprantame ir pikta bodimės tuomi, kokias priemones šiandien vartoja mūsų tautos priešai, kiršintojai. Štai pavyzdys.

- Neseniai Vilniuje įsigijau gražiai-celofaniniais viršeliais išleistą leidykloje „Miša“ (?) Vilniuje, 1994 m. Dr. S.Ginaitės - Jonko (?) universiteto profesorės parašytą Kanadoje-Toronte brošiūrėlę „Žydų tautos tragedijos Lietuvoje pradžia“. Perskaiciau

atydžiai ją iki galo. Nustebau. Kokia joje „tariamų“ faktų motyvacija ir argumentacija?

Štai puspalpyje Nr. 38 autorė teigia:

- „...LAF štabas apginklavo žydšaudžius, suteikė jiems tariamą teisę suimti, kankinti ir žudyti žydus.“ (?)

Kokia nesąmonė šiame teiginyje! Autorė, matomai, visiškai neskaitė kitos literatūros (pavyzdžiui „Draugo“ laikraštyje 1995 m. sausyje), kur yra duota dokumentai, kuriuose užfiksuota, jog rytprūsčiuose dar prasidedant karui buvo suformuota iš vokiečių speciali „komanda“, kuri jau pirmąją karo dieną privalo naikinti žydus.

Panašios nesąmoningos argumentacijos vedama brošiūrėlės autorė puspalpyje Nr. 34 teigia, jog:

- „...visiškai abejinga toms žudynėms buvo bažnyčia ir laikinoji Lietuvos vyriausybė, bei vietinė lietuvių administracija“. (suprask, visos Lietuvos žmonės - šio str. aut.). Kaip kontraargumentą autori (brošiūros) aš, štai, pateikiu ŽEMAITIJOS sukilėlių grupės, susidedančios iš dešimties asmenų (grupės vadovas irgi man žinomas - šio straipsnio autorius) veiklą - pastangas. Sioji grupė iš ŽEMAITIJOS (konkrečiai iš Telsių) nuvažiavo į Kauną ir įteikė ultimatumą - memorandumą Vokiečių valdžiai, kad šioji nustotų genocidų terorizavusi žydų ir lietuvių tautas. Aš siūlau minimos brošiūros autori pakalbėti asmeniškai su ponu KRYGERIU, kuris yra to reikalo gyvas liudininkas. Taip čia ir knieti paklausti autorę, ar ponui KRYGERIUI ir aniems dešimčiai ŽEMAITIJOS sukilėlių-patrijotų jau yra pasodinti medeliai JERUZALĖJE už žydų tautiečių gelbėjimą?

Štai dar vienas, atseit, argumentas, kur brošiūros autorė painiojasi motyvacijoje. Puspalpyje nr. 25 jinai teigia:

- „Dalis LAF'o narių sąžiningai vykdė štabų nurodymus nuo diversijų saugoti tiltus ir kitus svarbius strateginius objektus, bei civilinius pastatus... (bet ne žydus šaudyti - (!) - šio str. aut.). Tačiau kitą sukilimo dieną paaikšėjo (kuria? - aut.), kad niekas nesirengė nieko sprogdinti, kad raudonosios armijos daliniai pasitraukė kartu su sovietinės okupacijos valdžios pareigūnais“.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Laiškas iš Vilniaus

Gerb. kunige daktare,

Labai ačiū už netikėtą laišką. Įdomu buvo pamatyti, kad žinios apie mus pasiekia ir tolimojo Melburno lietuvius. Parodžiau ir mūsų ligoninės vyriausiam gydytojui dr. K.Paltanavičiui, jis buvo maloniai nustebeš. Man, asmeniškai, gauti Jūsų laišką, visada yra didelė garbė. Gyvename labai įtemptai, manau, kad daug ką Jūs sužinote iš Lietuvos laikraščių. Jau vyksta tolimesnė priešrinkiminė kampanija. Bet kasdieniniame gyvenime į pirmą vietą vis tiek iškyla pareiga, darbas. O jo labai daug. Atrodo, ir iš kur gi imasi tiek ligonių. Bet čia ir traumos ir avarijos, ir šaudosi vieni kitus, o dar augliai, insultai, stuburo ligos ir t.t. Reikia naujų instrumentų, knygų, literatūros, nes nesinori būti pasaulio užkampio daktarais. Gerai dar kad sulaukiu šios tokios pagalbos iš tų žmonių, su kuriais teko susitikti ir pabendrauti Australijoje, Amerikoje. Pvz. ponios iš Melburno katalikių moterų draugijos liko ištikimai draugiškos, kartais ir labdarą padaro, išskiria šimtą - kitą dolerių, atsiuntę

žurnalų, knygų. Iš paskirtų labdarinių pinigų pirkome pora gerų specialybės knygų, specialią vokišką operacinio lauko apšvietimo lempą, dedamą ant chirurgo galvos operacijos metu. Esu labai dėkingas ir p. H.Statkuvienėi ir kitoms. Dar nemažai padėjo ir iš Čikagos dr. Linas Sidrys, kuris nupirko labai brangius instrumentus, specialius chirurginius akinius ir iš Vašingtono p. John Waylonis ir ponias BALF'o pirmininkė Elvyra Vodopalas, kurie atsiuntė knygų ir instrumentų. Labdara yra svarbu, bet daug ką tenka pirkti ir patiems, kartais ir šeimą nuskriaudžiant. Iš valdžios sunku ką nors gauti, tarsi ne savo šalies žmones gydant. Tokia šių dienų Lietuvos realybė. Bet kaip nors laikysimės. Bandau įsivaizduoti kaip Jūs gyvenate, kaip Jūsų sveikata? Žinau, kad Australijos medicina yra labai pajėgi ir tikiu, kad daro viską kas tokiu atveju įmanoma padaryti. Baigiant, priimkite mano geriausių linkėjimus iš Vilniaus.

Nuoširdžiai.

Dr. R. Šumauskas.

Berniukų choro „Dagilėlis“ trisdešimtmetis

„Dagilėlio“ choras jubiliejinio koncerto metu.

V.Špečkausko nuotr.

Visą savaitę Šiauliuose vyko šalies berniukų chorų festivalis, skirtas šio miesto choro „Dagilėlis“ trisdešimtmečiui. Kauno „Varpelio“, Klaipėdos „Gintarėlio“, Vilniaus „Sakalėlio“ bei Šiaulių chorų atliekamos dainos, bažnytinė muzika skambėjo po Šv. Petro ir Povilo bažnyčios skliautais ir

Šiaulių pedagoginio instituto salėje.

Šiaulių miesto berniukų choras „Dagilėlis“ įkurtas chorvedžio J.Zitkevičiaus iniciatyva. Tuomet jis subūrė apie 120 balsingų berniukų iš miesto mokyklų. Keletą metų chorui vadovavo Danutė ir Sigitas Vaičiulioniai.

Laima Peleckienė

Lietuvos žydų draugija Izraelyje leidžia anglų ir hebrajų kalba laikraštį „Gachalet“, kurio 1996 m. kovo mėn. laidoje yra išspausdintas Efraim Zuroff, Simon Wiesenthal centro direktoriaus straipsniukas, nurodantis kad lietuviams nepavyko atsistoti tiesos pusėje. Jame rašoma, jog praėjo beveik penkeri metai nuo tos dienos, kai Simon Wiesenthal centras atkreipė dėmesį į Lietuvos valdžios reabilituotus asmenis, kurių tarpe buvo nacių - karo nusikaltėlių. Per tą laiką buvusi sudaryta bendra Lietuvos ir Izraelio

komisija peržiūrėti reabilitacijai ir atšaukti kai kuriuos atvejus. Deja, Lietuvos pareigūnų 1993 m. padaryti tuo reikalu pažadai nepasistūmėję į priekį ir jokie patikslinti sąrašai nepasiekė Jeruzalės. Lietuvių nacių - kolaborantų klausimus Lietuvos valdžia atidėlioja. Be to, dar nė vienas naxis karo nusikaltėlis nepriklausomoje Lietuvoje nebuvo teisiamas. Buvęs Vilniaus apygardos saugumo policijos vadas Aleksandras Lileikis, gyvenantis Norwood'e, Mass., paliekamas ramybėje - Lietuvos valdžia neprašo jo grąžinti į Vilnių. „T.Z.“

Atmerkite akis ir apsidairykite, ar kur nors žmogus nėra reikalingas truputį laiko, truputį dalyvavimo, truputį draugystės, truputį globos. Galbūt jis yra vienišas, nusiminęs, ligonis, nelaimingas, kuriam tu gali padėti. Galbūt senelis, o gal vaikas. Nenusigąski, jei reikės laukti ar bandyti. Būki pasiruošęs ir nesėkmei.

A. † A. Marijonas Klimavičius

Klimavičius Marijonas, s. Vlodo, gimė 1912 m. gruodžio 1 d., Grinkiškio miestelyje, Kėdainių apskrityje, geležinkelio darbuotojo šeimoje. Buvo penki vaikai, trys seserys ir du broliai. Marijonas buvo antras po vyriausios sesers A.†A. Janinos, mirusios 1970 metais, kurį Marijoną, nebijodama KGB persekiojimų, susirado Australijoje.

Iš mažens mėgo skaityti knygas, dažnai iki vidurnakčio, todėl gaudavo barti nuo mamos. Mėgo žvejoti ir maudytis šalia pratekančiam Šušnės upelyje.

Baigęs Grinkiškio pradžios mokyklą, įstojo į Kėdainių gimnaziją, kurią baigė 1932 metais. 1935 metais įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto inžinierijos fakultetą. Mokėsi ir kartu dirbo kaip inžinierius - leitenantas Lietuvos kariuomenėje, nes anksčiau (1933-35 metais) buvo baigęs Karo Inžinierių Mokyklą (technikumą).

Antrasis Pasaulinis Karas ir Lietuvos bolševikinė okupacija suardė Marijono planus ir jis turėjo emigruoti. Patekęs į Vokietijos darbo stovyklą, nenuleido rankų ir ten - darbštus, talentingas iš prigimties, jis tęsė studijas 1946-48 m. Darmstadte, Technikos Universitete, išlaikė dalį reikalingų egzaminų diplomui gauti vokiečių kalba.

1949 m. kovo mėn. atvyko į Vak.Australiją ir labai greitai išmokęs anglų kalbą pradėjo dirbti Valstybiniame Darbo Departamente - pradžioje (1950-53 m.) matininku, vėliau - išlaikęs inžinieriaus braižytojo egzaminus (1959 m.) pasiliko dirbti ten pat inžinieriumi braižytoju.

Užsispyręs, darbštus, gabus Marijonas jau vyresniame amžiuje tęsė studijas Vak.Australijos Technologijos Institute kartu ir dirbdamas 1972 m. apgynė statybininko-inžinieriaus diplomą ir

tęsė darbą šioje profesijoje iki 1977 metų. 1977 metais išėjęs į pensiją, nenurimo be darbo, todėl su kolegomis 1981 metais atidarė privačią firmą, kur keletą metų dar dirbo.

Baigęs atsakomingus darbus - tiltų, namų, gamyklų, fabrikų ir t.t. statybas, neleido laiko veltui: mokėjo lietuvių, vokiečių, rusų, anglų, lenkų kalbas ir privačiai mokėsi prancūzų kalbą.

Įsijungęs į Perth'o Lietuvių Bendruomenės veiklą, keletą metų dirbo valdybos nariu. Mėgo klasikinę muziką, lietuviškas dainas. 1990 m. vedė gydytoją Gražiną, atvykusią iš Lietuvos su kuria gražiai pragyveno paskutiniuosius gyvenimo metus. Mirė staiga 1996 m. gegužės 10 d. žmonos rankose, namuose. Palaidotas gegužės 15 d. Perth'o Karakatos kapinėse. Velionį palydėjo australai ir lietuviai kolegos, draugai ir pažįstami.

Tebūnie Tau lengva Australijos žemė, kurioje likai atmintinas savo darbais. O mes, prisiminsime Tave, Marijonai, kaip kuklų, darbštų, geros širdies ir charakterio, taurios sielos asmenybę.

Juozas Norvilas

HOBARTE

Motinos dieną atšventėme šeštadienį, gegužės 11 d. pas p.p. Šikšnius. Atėjo apie 20 žmonių. Paskaitą skaitė R.Tarvydas, tema „Lietuvių Motinų pasiaukojimas Lietuvoje, tremtyje ir Australijoje“. Eilėraščius padeklamavo S.Augustavičius ir R.Tarvydas. Motinos buvo apdovanotos gelėmis. Sokoladais apdovanotos moterys padėjusios lietuviškuose parengimuose: Hilda Šikšnienė, Katerina Mikelaitienė ir Judy Tarvydienė.

Ketvirtadienį, gegužės 17 d. mirė ilgametė lietuvių veiklos darbininkė Kristina Domkienė, po ilgos vėžio ligos. Paliko vyrą Stasį, sūnų Tony, seseris Ireną Smith ir Janiną Kaitiniene ir mamą Michaliną Petraitienę.

Velionė gimė Laudzarkuose, Klaipėdos krašte, 1938 metais, sausio 21 d. Į Australiją atvažiavo 1949 metais, laivu Fairsea. Po kiek laiko Bongillos pereinamoje stovykloje išvažiavo į Hobartą, kur jau laukė tėvas Juozas. Čia ėjo į mokyklą, vėliau dirbo IXL uogienių fabrike, Cadbury šokolado fabrike, ir 15 metų kaip virėja Hobarto viešbutyje Black Prince. Užaugino du sūnus, vienas 1992 m. tragiškai

žuvo automobilio avarijoje.

Kai lietuviai tik pradėjo daugiau burtis, Kristina dalyvaudavo parengimuose ir prisidėdavo prie maisto pagaminimo susirinkimams ir minėjimams.

Gegulingos Mišios atlaikytos šv. Juozapo bažnyčioje, Hobarte gegužės 20 d. Šv. Mišiom vadovavo trys kunigai: Timothy O'Toole CP, Gerald Quinn CP ir John McKay; pastarasis specialiai atvažiavo iš Launcestono, kitame salos gale. Bažnyčia buvo pilna lietuvių ir australų. Sugiedota „Sveika Marija“ ir tautos himnas. Po apeigų, velionė buvo nuvežta į Cornelian Bay krematoriumą.

Neseniai Royal Hobart ligoninėje gulėjo Petras Šiaučiūnas ir Vilius Bukevičius. „The Gardens“ prieglaudoje Claremont priemiestyje gyvena Stasys Domkus ir Dominikas Gasiūnas. Visiems ligoniams linkime greitai pasveikti

Birželio trėmimų minėjimas bus atšventas sekmadienį, birželio 16 d. šv. Juozapo bažnyčioje, Harrington Street, Hobart, per 11-tos valandos Mišias. Visi Hobarto lietuviai prašomi ateiti. Latviai ir estai irgi pakviesti. R. Tarvydas

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Baisieji birželio trėmimai 1941 m. sukretė visą lietuvių tautą. Juos minėsime pamaldomis Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje birželio 16 d. iškilmingomis pamaldomis. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis 11 val.

Geelonge baisyuosius birželio trėmimus minėsime pamaldomis Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje birželio 16 d. sekmadienį 8.30 val. Mercer St. ir Malone St., kampas. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Parapijos išlaikymui \$50 auokojo Adelė Varkalienė, \$25 Melbourne Lietuvių Sporto Klubas „Varpas“ per Rimą Mickų. \$10 Liuda Ališauskienė. Ačiū labai jiems visiems!

Pranešimas

Sekantis Melbourne Lietuvių Pensininkų Sąjungos narių susirinkimas įvyks birželio mėn. 11 dieną. Kas norės dalyvauti, bet nėra užsirašęs, prašome paskambinti V. Kružienei tel. 9874 2456.

Bus rodoma lietuviška filma.

A.S.

Pranešimas Šauliams

Melbourno DLK Vytenio Šaulių Kuopos Valdyba praneša visiems šauliams bei šaulėms, birželio mėnesio 16 dieną, sekmadienį, bus minima Trėmimų į Sibirą Diena. Visi šauliai uniformuoti ir neuniformuoti maloniai kviečiami dalyvauti bažnyčioje šv. Mišiose su Šaulių vėliavomis. Šauliai uniformuoti prašomi užsidėti šauliškas kepurės, kadangi bus fotografuojama ir nuotraukos bus siunčiamos į Lietuvą Šaulių Sąjungos Centro Valdybos Trimito Redakcijai.

Saulių Kuopos Valdyba

Melburno lietuvių sporto klubo „Varpas“

Metinis visuotinis narių susirinkimas įvyks 1996 m. birželio 23 d., 1 val. p.p. Melbourne Lietuvių Namuose.

Susirinkimo darbotvarkėje: 1. Susirinkimo atidarymas. 2. Prezidiumo sudarymas. 3. Praėjusio metinio susirinkimo protokolo skaitymas. 4. Mandatų komisijos sudarymas. 5. klubo pirmininkės pranešimas. 6. klubo išdininko pranešimas. 7. Kontrolės komisijos akto skaitymas. 8. Diskusijos dėl pranešimų ir veiklos tvirtinimas. 9. Naujos klubo valdybos rinkimai. 10. Klausimai ir sumanymai. 11. Susirinkimo uždarymas.

Visiems klubo nariams dalyvavimas būtinas. Taip pat dalyvauti susirinkime kviečiame ir sporto mėgėjus.

MLSK „Varpas“

Iš Romos Sv. Kazimiero Popiežiškosios Lietuvių Kolegijos Rektorius prelatas A. Bartkus mus rašo: buvo Kaune ir gegužės 19 d. buvo naujojo Arkivyskupo Sigito Tomkevičiaus iškilmingas Ingresas-Įžengimas į Kauno katedros bažnyčią ir valdymas Arkivyskupijos šv. Sosto paskyrimo raštu. Naujojo Arkivyskupo pirmieji žodžiai: „Visi matome kokia yra šiuo metu pažeista mūsų Tauta Lietuvoje. Mums šiuo metu nereikia naujų bažnyčių pastatų. Mums reikia katekizacijos. Mūsų Tauta yra žaizduota. Ją turime gydyti!“ - Prelatas mums rašo, kad naujasis Arkivyskupas Sigitas Tomkevičius yra tikrasis Dievo Apvaizdos žmogus!

Įvertindamas

neįkainojamą „Tėviškės Aidų“ reikšmę mūsų visuomeniniam gyvenime, Melb. Lietuvių Klubas skiria \$100 paramą „Tėviškės Aidams“.

Sėkmės

Vladas Bosikis
MLK pirmininkas

Sirdingiausias Ačiū
Melbourno Lietuvių Klubui
už 100 dolerių dovaną
„Tėviškės Aidams“.

Australijos Lietuvių
Katalikų Federacija
(„T.A.“ leidėjai)
pirmininkas E. Sidlauskas

„Tėviškės Aidų“ gegužės mėn. aukotojų sąrašas:

G.Klimavičienė A.A. Marijono Klimavičiaus atminimui \$50 ir Sale seniūnijos auka per R.Rutkauską \$50, po \$15 V.Patašius, P.Uscienė, \$5 L.Braniškienė.

Nuoširdi padėka visiems aukojusiems ir kartu prisijungusiems prenumeratą.

„Tėviškės Aidų“ administracija

DĖMESIO SLIDINĖTOJAMS!

Slidinėjimo klubas
"Neringa" ruošia
1996 ŽIEMOS
SPORTO ŠVENTĘ

kuri įvyks rugpjūčio mėn 31 d.

Mt. Buller

Suinteresuoti dalyvauti
prašome registruotis
pas Juozą Vaitiekūną
Tel/Fax (03) 9370 3957

Norintieji užsigerantuoti nakvyne
Neringos arba VSL ložėse,
prašomi skambinti kaip galima
greičiau nes, dėl lovų stokos
sezono metu, galėjome
rezervuoti tik 36 lovas.

Neringa Slidinėjimo Klubas

PRANEŠIMAS

Melb. Lietuvių Klubas valdyba praneša, kad organizuojama humanitarinės pagalbos siuntinių siunta Lietuvon.

Kadangi žymiai pabrango siuntinių pristatymas Lietuvoje, esame priversti pakelti dėžių kainą. Dėžė kainuos \$50-00 įskaitant visas išlaidas.

Dėžės atsiimti Lietuvių Namuose, pradedant nuo birželio mėn. 2 dienos, po lietuviškų pamaldų. Paruoštas dėžės reikės pristatyti į Lietuvių Namus birželio mėn. 29-30 dienomis, nuo 12 val. p.p.

Pranešame, kad pasikeitė siuntinių pristatymo laikas. Paruoštas dėžės pristatyti į Lietuvių Namus ne LIEPOS MĖN. 6-7 d.d. kaip buvo pranešta anksčiau, bet BIRŽELIO MĖN. 29-30 dienomis, nuo 12 val. p.p.

Klubo valdyba

PADEKA

A.†A. Ričardui Šemetai iškeliavus į amžinybę nuoširdus ačiū kun.dr.P.Daukniui už lankymą ligoninėje ir laidojimo apeigas. Esame dėkingi parapijos chorui už gražias giesmes. Nuoširdus ačiū dalyvavusiems laidotuvių ir už užprašytas šv.Mišias ir vietoje gėlių aukas Australijos Lietuvių Fondui. Už jautrius atsiveikimo žodžius bendruomenės vardu - dr. K.Zdaniui, M.L. klubo vardu - Z.Augaičiui, korp! „Romuvos“ vardu - arch.J.Žalkauskui, A.L.F. vardu - A.Šimkui ir pensininkų vardu - V.Kružienei. Dėkojame M.L.Kat. Moterų D-jos narėms už gražiai paruoštus šermenų pietus. Taip pat mieliems prieteliams Ričardą lankusiems ligoninėje ir už pareikštas užuojautas žodžiu ir raštu.

Liūdesyje likę Vlada Petraitienė, sūnūs Algis, Jonas ir jų šeimos.

FAUSTAS SADAUSKAS

Sculpture

MAY 29 - JUNE 15

PINACOTHECA

10 WALTHAM PLACE, RICHMOND
TEL. (03) 428 3066

Wed-Fri 11-6pm
Sat 11-5pm

Paukštyčių ir vilkiukų išvyka kuri įvyko balandžio mėn. 12 d. Lietuvių Namuose. Per 24 valandas daug įvairių ir įdomių užsiėmimų buvo atlikta. Iš kairės: (1-mą eilę) - Lina Didžytė - paukštyčių adjutantė, Raminta Kymantaitė, Alanta Skeivytė, Brigita Balbataitė, Karolis Vaitiekūnas, Rami Lynikas ir Ona Prašmutienė - paukštyčių ir vilkiukų draugininkė.

(2-trą eilę) - Marta ir Olivia Lukaitis, Gražina Kymantaitė, Martynukas Didžys, Vilija Stephens, Adomas Lynikas ir Nerida Balbataitė. Vaikai pasipuošė su savo medaliais kuriuos laimėjo per „Olimpinis Zaidimus“.

Seimo vicepirmininkas perspėjo V. Adamkų

Atsakingas pareigas JAV valdžios struktūrose einančiam išeivijos lietuviui Valdui Adamkui jau dabar reiktų apsiprėti dėl dalyvavimo Lietuvos politiniame gyvenime, jei žymusis aplinkosaugininkas ketina įsitraukti į rinkimų kampaniją Lietuvoje šį rudenį. Priešingu atveju jam,

kaip ir pretendavusiam į Prezidento postą diplomatui Stasiui Lozoraičiui, agitacijai gali paprasčiausiai pritrūkti laiko. Tokias mintis išsakė Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas E.Bičkauskas, gegužės 14-ąją Kaune susitikęs su Vytauto Didžiojo universiteto politologijos klubo nariai. „L.r.“

PARTIZANŲ VADO NAŠLĖS MIRTIS

Didįjį Seštadienį pasiekė žinia, kad Lietuvoje mirė žymaus laisvės kovų vado **Adolfo Ramanausko-Vanago** našlė **Birutė Mažeikaite-Ramanauskienė**. Šiai daug ištvėmėms parodžiusiai ir kančių patyrusiai asmenybei lenkiame galvas ir tariame **Amžiną Atilsį**.

Ramanauskas-Vanagas 1945 metais balandžio mėnesį pasitraukė iš legalaus darbo Alytaus mokytojų seminarijoje ir išėjo į Dzūkų miškus partizanauti. 1951 metais jis perėmė Lietuvos partizanų vadovybę, tapo Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos Tarybos pirmininku ir Ginkluotų pajėgų vadu.

Jau partizanaudamas Vanagas 1945 metais sukūrė šeimą su savo buvusia mokytojų seminarijos studente **Birute Mažeikaite**. Nedingęs bažnyčioje kunigas **Zigmas Neciunskas**, slapyvardžiu „Elytė“, jaunąją porą slapta sutuokė. Pasibaigus ginkluotai rezistencijai, Ramanauskų šeima gyveno nelegaliai ir labai sunkiomis sąlygomis augino dukrelę **Auksutę**. 1956 metų spalio mėn. Ramanauskai Kaune buvo išduoti ir areštuoti.

Ramanauskas-Vanagas, tuoj po suėmimo nežmoniškai sužalotas, buvo nuteistas ir 1957 lapkričio 29 d. sušaudytas. Jo žmona **Birutė** buvo nuteista 8 metams laisvės atėmimo ir, Nepriklausomybę atstačius, su palaužta sveikata gyveno Kaune.

Iš arešto kančių **Birutė Ramanauskienė** pasakoja tokį įvykį. Dar tardymo metu ji buvo sargybinių vedama kalėjimo koridoriumi. Kitam koridoriaus gale pasirodė su sargyba vežamas kalinys. KGB kalėjimo tvarka buvo tokia: kai kaliniams koridorių reikėdavo prasilenkti, vienas turėdavo veidu atsukti į sieną ir jokiū būdu nesidairyti, o ir pro šalį vedamas - nuo žiūrinčiojo į sieną

Adolfas Ramanauskas-Vanagas su žmona Birute

nusisukti. šiuo kartu į sieną žiūrėti teko kalinei Ramanauskienei. vis tiek, kad ir į sieną atsukta, ji akių kampučiu pamatė ir pažino vežamą, baisiai sužalotą savo vyrą. Jau Nepriklausomybę atgavus, Ramanauskų duktė rado saugumo gydytojų parodymus, iš kurių aišku, kad tą lemtingą prasilenkimo dieną **Birutė Ramanauskienė** iš tikrųjų paskutinį kartą matė savo vyrą.

Yra išlikę Ramanauskų išdavimo, arešto bei bylos dokumentai. Aktyviai dalyvavęs Vanago paieškose ir suėmimo operacijoje šnipas **Urbonas** 1993 dar buvo gyvas Kaune (dukters **Auksės** tvirtinimu, dar ir dabar gyvena, red.past.). Per visą okupacijos laikotarpį NKVD-NGB-KGB papulkininkis **Dušanskis** 1989 metais emigravo į Izraelį. Ataskaitoje į Maskvą yra išvardinta 12 pasižymėjusių pareigūnų

pavardžių, iš kurių 6 lietuviškos.

Zvelgiant į visą reikalą teisiškai, su **Birutės Ramanauskienės** mirtimi Lietuva neteko dar vieno gyvo liudytojo apie okupanto padarytus nusikaltimus bei vykdytus žiaurumus. Estai ir latviai jau pradėjo teisti sovietinių laikų nusikaltėlius, tačiau Lietuvai ta valanda dar neatėjo. Priešingai, šių metų Vasario 16 dienos proga prezidentas **Brazauskas Gedimino** ordinu apdovanojo net etatinį enkavedistą.

Profanuojamai dalijamų valstybinių ordinų **Birutei Ramanauskienei** nereikėjo ir nereikia. Ją bei jos vyrą minime mes, minės istorija ir tikinčiųjų malda. Tai Lietuvos kančių bei aukų pavyzdžiai.

Antanas Dundzila

1941-ųjų m. sukilėliai tęšia ...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Koks begėdiškas autorės **S.Ginaitės** melas! Čia taip ir knieti paklausti autorę, kas nušovė tuos 153 sukilėlius, kurie guli bendrame kape Kauno Ramybės parke, kas išsprogdino Kaune 4 tiltus (su visa raudonųjų gyvąja jėga), kas išsprogdino **Mardosų tiltą** ant **Minijos** upės **Plungės valsčiuje**? Ar tik ne raudonieji? Tokiu būdu brošiūros autorės **dr. S.Ginaitės** tariamų faktų argumentacija niekam verta, neteisinga, o ir visa brošiūra tuo pačiu paremta niekiniais teiginiais ir tampa „pigia rašliava“. Tokie tauškalai reikalingi tik vencloviškiems svaiciojimams paremti.

Mes, sukilėliai, galvojame, kad tokie pseudo atsiprašinėtojai - tautovedžiai, iš Lietuvos pabėgę „tyrinėtojai - vencloviško lygio“ ir brošiūrėlių rašinėtojai turi tik vieną tikslą, tai yra - kaip „tobuliau“ supriešinti pačius lietuvius tarpu savęs, kad nuo to jie visiškai nesusigaudytų kas yra kas, o tuo pačiu ir pasėtų pykčio sėklą tarpe lietuviams draugiškų tautų.

Verčiau būtų Lietuvos seimo nariams ir vyriausybei pasirūpinti čia LIETUVOJE tebesančių gyvų sukilėlių buitimi, o ne uždėti šią našą ant Australijos, Amerikos ir kitose šalyse gyvenančių lietuvių pečių.

Ačiū AUSTRALIJOS lietuviams, kad šiandien sušelpė Kauno ir Vilniaus dalį sukilėlių, bet kartu ir maža garbė savo valstybės vadovams.

Bet visgi, tikimės doro, nuoširdaus susitarimo ir, žinoma, reikiamos paramos sergantiems, vargstantiems sukilėliams. Man atrodo, kad ir pensijos jiems privalėtų būti prilygintos prie tremtinių, politinių kalinių ir antrojo pasaulinio karo „veteranų“.

Damijonas Riauka
Lietuvos Sukilėlių Klubo Kauno
Subordinuoto Centro Tarybos

Bronislova Lubj, kuris yra didžiausias Jonavos azotinių trąšų gamyklos akcininkas. Jis nemažus pinigus investavo į Klaipėdos uostą. Pastaruoju metu **B.Lubys** įsigijo 70 procentų „Radiocentro“ akcijų.

Verslu susidomėjo ir buvęs partijos veikėjas **Genadijus Konopliovas**. Jis yra „Tauro“ banko savininkas, turi firmą, kuri prekiauja nekilnojamoju turtu, leidykla.

Turtingiausių Lietuvos žmonių sąrašą baigia **Vytautas Landsbergis**. „Wprost“ rašo, kad vienas turtingiausių Lietuvos politikų yra Norvegijos nacionalinės premijos laureatas **Vytautas Landsbergis**.

„Lr.“

Tarp Europos turtuolių - ir penki Lietuvos atstovai

A.Sabonis.

Š.Marčiulionis.

B.Lubys.

Marčiulionis, kuris per metus uždirba 2,4 milijono dolerių, o pinigus investuoja Lietuvoje. Jis Vilniuje turi viešbutį.

Be sportininkų, pabrėžia „Wprost“, turtingiausiai Lietuvos žmonėmis laikomi ir kai kurie politikai. Tarp jų lenkų žurnalas mini tris - buvusį premjerą

G.Konopliovas.

V.Landsbergis.

Penki Lietuvos atstovai įtraukti į turtingiausių Rytų ir Vidurio Europos žmonių sąrašą. Tokį sąrašą sudarė ir paskelbė populiarus Lenkijos savaitinis žurnalas „Wprost“.

„Turtuoliu visur laikomas, - rašo žurnalas, - 31 metų lietuvių sportininkas **Arvydas Sabonis**, kuris 1995 metais buvo pripažintas geriausiu Europos krepšininku. Tais pačiais metais jis persikėlė

žaišti į Amerikos profesionalų krepšinio lygą, kur kasmet už penkerių metų kontraktą gaus po keturis milijonus dolerių. Jis pasirašė kontraktą su garsia „Nike“ firma. Turi nekilnojamojo turto JAV, Ispanijoje ir Lietuvoje. Ispanijoje turi keletą parduotuvių, Kaune atidarė krepšinio mokyklą, investuoja į baldų pramonę.

Panašias lėšas gauna ir kitas lietuvių krepšininkas **Šarūnas**

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051

A.L. Fondo Valdyba.